

Σεμινάριο-workshop με θέμα:

«Ανοιχτή καινοτομία και βιομηχανική ιδιοκτησία: ευκαιρίες και προκλήσεις»

17/12/2016, Impact Hub Athens

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το πρώτο από τη σειρά Σεμιναρίων «*Η Βιομηχανική Ιδιοκτησία στον 21^ο Αιώνα*» του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ) στις 17/12//2016, στο Impact Hub Athens.

Στην ενημερωτική αυτή εκδήλωση πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή ιδεών και έγινε ένας γόνιμος διάλογος, που ανοίγουν το δρόμο για την επίτευξη ενός κοινού στόχου, που δεν είναι άλλος από την πρόοδο της Καινοτομίας και την προστασία των θεμελιωτών αυτής. Συγκεκριμένα, οι ομιλητές χαρτογράφησαν την τρέχουσα κατάσταση της Τεχνολογίας, της Οικονομίας, των δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας και τη συσχέτισή τους με την Καινοτομία, ενώ παρουσιάστηκαν οι αδυναμίες και οι μελλοντικές προκλήσεις όπως τις αντιμετωπίζει ο καθένας στο επιστημονικό του πεδίο. Δόθηκε, επίσης, η ευκαιρία οι συμμετέχοντες να ανταλλάξουν απόψεις και να θέσουν προτάσεις που θα φέρουν τη Διανοητική Ιδιοκτησία ένα βήμα πιο κοντά στο να δρα ως καταλύτης στην ανάπτυξη της γνώσης και της τεχνολογίας, ενώ τονίστηκε ιδιαίτερα η ανάγκη ύπαρξης ενός συστήματος προστασίας της Διανοητικής Ιδιοκτησίας περισσότερο φιλικού ως προς τη χρήση των κατοχυρωμένων εφευρέσεων, που ταυτόχρονα όμως δεν θα παραβιάζει την ανάγκη των εφευρετών για βιωσιμότητα.

Οι εξειδικευμένοι ομιλητές και οι συμμετέχοντες στο σεμινάριο-workshop προέρχονταν από το χώρο της Νομικής, της Οικονομίας, των Θετικών και Φυσικών Επιστημών, με τον κάθε ένα να παρέχει τις πολύτιμες γνώσεις του στους παρευρισκόμενους με βάση την εξειδίκευση του.

Οι παρεμβάσεις των εξειδικευμένων ομιλητών παρουσιάστηκαν σε δύο μέρη: στο Α΄ μέρος «**Ανοιχτή καινοτομία - η οπτική των δημιουργών**», ο Γενικός Διευθυντής του ΟΒΙ, **Δρ. Ιωάννης Καπλάνης**, απηύθυνε χαιρετισμό και μίλησε για την «**Οικονομική διάσταση της Καινοτομίας και της Διανοητικής Ιδιοκτησίας**», ο **Δρ. Γιώργος Παπανικολάου**, Μέλος ΔΣ ΟΒΙ από το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, μίλησε για την «**Ανοιχτή καινοτομία: Ευκαιρίες και προκλήσεις σε ένα κόσμο που αλλάζει**», ενώ ο **Δρ. Πάρις Χρυσός**, Καθηγητής Διοίκησης Καινοτομίας στο Ανώτατο Ινστιτούτο Εμπορίου Παρισιού ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους με την εισήγησή του με τίτλο «**Οι αναπτύσσοντες: σύγχρονα υποκείμενα της καινοτομίας**».

Στη συνέχεια, ο κ. Μηνάς Λιαροκάπης, μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Yale University, παρουσίασε την «**Openbionics: ανοικτό προσθετικό χέρι χαμηλού κόστους**», ενώ οι κ.κ. Μάνθος Παπαμαθαίου και Πιέρρος

Παπαδέας, από Libre Space Foundation, ενημέρωσαν το κοινό για τον «**UPSat: ο πρώτος δορυφόρος ανοικτής σχεδίασης**». Τέλος, ο κ. **Θανάσης Δεληγιάννης**, συντονιστής της ομάδας εργασίας Open Hardware του Οργανισμού Ανοικτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ) μίλησε για το «**Open Hardware και τις μελλοντικές προκλήσεις**», ενώ για τα «**Ανοικτά δίκτυα αξίας**» μίλησε ο κ. **Αλέξανδρος Παζαΐτης**, μεταπτυχιακός φοιτητής in Technology Governance, Ragnar Nurkse School of Innovation and Governance, Tallinn University of Technology - Research Fellow, P2P Lab

Στη συνέχεια, το Β΄ μέρος με τίτλο «**Οι νομικές προκλήσεις της ανοιχτής καινοτομίας**», συντονίστηκε από τον Πρόεδρο του ΔΣ του ΟΒΙ, **Δρ. Πρόδρομο Τσιαβό**, ο οποίος μίλησε για τα «**Επιχειρηματικά Μοντέλα Ανοιχτής Καινοτομίας**». Το σεμινάριο-workshop συνεχίστηκε με την παρουσίαση της κυρίας **Κατερίνας Μαργέλλου**, διευθύντριας Νομικής Υποστήριξης του ΟΒΙ, με τίτλο «**Η προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας στο ελληνικό δίκαιο: Βασικές έννοιες**» και ο κ. **Κώστας Αμπατζής**, διευθυντής Καταθέσεων & Χορηγήσεων Τίτλων στον ΟΒΙ έκανε παρουσίαση με τίτλο «**Τίτλοι Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας**» που προσφέρει ο ΟΒΙ. Ο **Δρ. Θοδωρής Χίου**, νομικός, σύμβουλος στη Διανοητική Ιδιοκτησία μίλησε για τις «**Άδειες Ανοιχτού Λογισμικού, Περιεχομένου και Δεδομένων**» και, κλείνοντας, η κα **Δανάη Οικονόμου**, νομικός, συνεργάτης του ΟΒΙ, πραγματοποίησε ομιλία της για τις «**Άδειες Ανοιχτού Υλισμικού (Υλικού)**».

Μέρος Α: Ανοιχτή Καινοτομία – η οπτική των δημιουργών

Η οικονομική διάσταση της Καινοτομίας και της Διανοητικής Ιδιοκτησίας Ομιλητής: Δρ. Ιωάννης Καπλάνης, Γενικός Διευθυντής ΟΒΙ

Η ομιλία είχε θέμα τη συσχέτιση μεταξύ Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) και της οικονομίας, τόσο σε μακροοικονομικό όσο και σε μικροοικονομικό επίπεδο. Ιδιαίτερα, έγινε παραλληλισμός μεταξύ θετικών και των κατασταλτικών επιδράσεων των Δικαιωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΔΕ) στους τομείς του ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων και της καινοτομίας. Αναφέρθηκε ότι τα ΔΕ επιδρούν αρνητικά στον ανταγωνισμό διότι δημιουργούν συνθήκες μονοπωλίου, παράλληλα όμως αυτό δίνει κίνητρο στους εφευρέτες να αυξάνουν την καινοτομία με το να δημιουργούν εφευρέσεις που στη συνέχεια γνωστοποιούν τα αποτελέσματά τους στο ευρύ κοινό που σε άλλη περίπτωση θα έμεναν εμπορικό μυστικό. Θα πρέπει όμως να λαμβάνεται υπόψη ότι στην περίπτωση πιο περίπλοκων εφευρέσεων που χρειάζεται να χρησιμοποιήσει ο εφευρέτης παλιότερες καινοτομίες ή ποικιλία τεχνολογιών, τα ΔΕ ίσως να δρουν κατασταλτικά στην πρόοδο καθώς αποτελούν τροχοπέδη για τον εφευρέτη.

Επιπλέον, έγινε αναφορά στον όρο «στρατηγικό πατεντάρισμα, όπου πρόκειται για τακτική των επιχειρήσεων στο να μειώνουν τον ανταγωνισμό με το να περιχαρακώνουν τα προϊόντα τους με ποικιλία πατεντών (ενεργών εφευρέσεων ή μη). Στη συνέχεια, παρουσιάστηκαν μηχανισμοί τροποποίησης της τρέχουσας νομοθεσίας των ΔΕ όπως τα patent pools και οι υποχρεωτικές άδειες και έγινε αναφορά στην οικονομική τους επίδραση. Επίσης, παρουσιάστηκαν στατιστικά και οικονομικά στοιχεία για την Ελλάδα και την Ευρώπη σχετικά με τα ΔΔΙ καθώς και τις δράσεις του ΟΒΙ. Τέλος, αναφέρθηκε ο στρατηγικός σχεδιασμός του Οργανισμού προκειμένου να ανταποκριθεί στις μελλοντικές προκλήσεις και να βελτιστοποιήσει την απόδοσή του και το όφελος προς την κοινωνία.

Ανοιχτή Καινοτομία: Ευκαιρίες και προκλήσεις σε ένα κόσμο που αλλάζει

Ομιλητής: Δρ. Γιώργος Παπανικολάου, μέλος ΔΣ ΟΒΙ, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Η ομιλία ξεκίνησε με τις ριζικές αλλαγές που χαρακτηρίζουν την εποχή μας σε σύγκριση με το παρελθόν, όπου οι αλλαγές αυτές είναι η εξάπλωση του διαδικτύου και η μαζική εκπαίδευση (πολλοί μορφωμένοι άνθρωποι που έχουν τώρα τη δυνατότητα να γίνουν καινοτόμοι). Στη συνέχεια, έγινε ιστορική αναφορά στην εξέλιξη της Βιομηχανίας και το πώς από τη μηχανική και τη μαζική παραγωγή φτάσαμε στον Κυβερνοχώρο. Οι προκλήσεις που έχουν να αντιμετωπίσουν οι σύγχρονοι πολίτες, σύμφωνα με τον Δρ. Παπανικολάου, είναι μεταξύ άλλων η κλιματική αλλαγή, η εξάντληση των φυσικών πόρων, η αυτοματοποίηση της παραγωγής και οι κοινωνικές επιπτώσεις. Ως λύση προτάθηκε το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας όπου θα μπορούσε να αντιμετωπίσει μεγάλο μέρος αυτών των προκλήσεων. Στη συνέχεια, παρατέθηκαν οι δέκα πιο σημαντικές τεχνολογίες του μέλλοντος, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, όπου ο Δρ. Παπανικολάου εξέφρασε την άποψη ότι η Ελλάδα θα μπορούσε να συμμετέχει ενεργά και στις δέκα. Αυτές οι τεχνολογίες αφορούν, μεταξύ άλλων, την τεχνητή νοημοσύνη, τις Νεύρο-Τεχνολογίες, τα Νάνο-Υλικά, τη συνθετική βιολογία, Μικροδορυφόρους και τη τρισδιάστατη εκτύπωση.

Ακολούθως, έγινε νύξη σε μορφές προσέγγισης ανοιχτής καινοτομίας, όπως είναι οι πλατφόρμες, οι συνεργατικοί σχεδιασμοί και έγινε μία συνοπτική ιστορική αναδρομή για την πορεία της ανοιχτής καινοτομίας στο χρόνο. Τέλος, τέθηκαν οι μελλοντικές προκλήσεις για το πλαίσιο οριοθέτησης αυτής, όπως για παράδειγμα, αν θα είναι ελεύθερη, δημόσια ή ιδιωτική και ούτω καθεξής.

Οι αναπτύσσοντες: σύγχρονα υποκείμενα της Καινοτομίας
Ομιλητής: Δρ. Πάρις Χρυσός, καθηγητής Διοίκησης Καινοτομίας στο
Ανώτατο Ινστιτούτο Εμπορίου Παρισιού

Ο Δρ. Χρυσός άρχισε την παρουσίασή του με την έννοια της «Ομιχλώδους Οικονομίας». Πρόκειται για την περίπτωση όπου ο εφευρέτης δε μπορεί να γνωρίζει με ακρίβεια τη μελλοντική αξία της εφεύρεσής του, με συνέπεια να μην είναι σε θέση να προβεί στις βέλτιστες αποφάσεις. Στη συνέχεια, μίλησε για το πώς παράγεται στην εποχή μας η καινοτομία και περιέγραψε το προφίλ των ανθρώπων που είναι οι δημιουργοί της. Κατά τον ομιλητή πρόκειται για άτομα που δεν έχουν όλοι ακολουθήσει κάποια τυπική εκπαίδευση αλλά οι ίδιοι οικοδομούνται προοδευτικά μέσα από τη διερεύνηση των νέων τεχνολογιών. Μέρος αυτών εργάζεται σε υπόγεια νεοφυών επιχειρήσεων και άλλες φορές μοιράζουν το χρόνο τους μεταξύ της πρωινής εργασίας τους και των εφευρετικών εργασιών τους.

Στην εισήγησή του αναφέρθηκε και σε άλλα καινοτόμα projects που υπάρχουν την τρέχουσα περίοδο, εκτός από καινοτομίες σε λογισμικό, όπως εκτυπωτές DNA. Τελείωσε την παρουσίασή του θέτοντας το ερώτημα για το ποια μέθοδος θα μπορούσε να ακολουθηθεί για να μετριοούνται οι συσκευές και ο αντίκτυπος τους.

Openbionics: ανοικτό προσθετικό χέρι χαμηλού κόστους
Ομιλητής: Μηνάς Λιαροκάπης, μεταδιδακτορικός ερευνητής, Yale
University

Ο κ. Λιαροκάπης μίλησε για τον οργανισμό που εκπροσωπεί, το *Openbionics*. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία ανοιχτού κώδικα για την ανάπτυξη οικονομικά προσιτών, ελαφρών, προσαρμοστικών ρομποτικών χεριών και προσθετικών συσκευών όπου μπορούν να αναπαραχθούν εύκολα. Τα ρομποτικά τους χέρια κοστίζουν λιγότερα από 100\$ και τα προσθετικά χέρια κοστίζουν λιγότερα από 200\$, τη στιγμή που αντίστοιχες και ίσως λιγότερο λειτουργικές συσκευές κοστίζουν χιλιάδες δολάρια.

Ο ομιλητής ήταν υπέρμαχος της ανοιχτής καινοτομίας και η τοποθέτησή του ήταν ότι τα ΔΕ με τη σημερινή τους μορφή και η ανοιχτή καινοτομία δε συμβαδίζουν. Το επιχειρήμα του στηρίχθηκε στην πολλαπλασιαστική άνοδο της καινοτομίας στη σύγχρονη εποχή και στο ότι τα ΔΕ με εικοσαετή προστασία αποτελούν εμπόδιο στην ανάπτυξη και την καινοτομία. Τόνισε όμως την ανάγκη προστασίας των εφευρετών με κάποιο άλλο σύστημα όπου θα φροντίζει για την βιωσιμότητα τέτοιων εγχειρημάτων.

UPSat: Ο πρώτος δορυφόρος ανοιχτής σχεδίασης
Ομιλητές: Μάνθος Παπαματθαίου, Libre Space Foundation
Πιέρρος Παπαδέας, Libre Space Foundation

Οι ομιλητές παρουσίασαν το έργο τους που αφορά στη δημιουργία του πρώτου δορυφόρου ανοιχτής σχεδίασης καθώς και τις προκλήσεις που αντιμετώπισαν στην προσπάθειά τους αυτή. Οι ερευνητές παρουσίασαν αναλυτικά τη διαδικασία κατασκευής του δορυφόρου και τόνισαν το πόσο τους δυσκόλεψε το γεγονός ότι στη βιομηχανία αυτή κάθε βήμα, από το πιο μικρό, μέχρι το πιο μεγάλο, αποτελεί μυστικό. Έπρεπε συνεχώς να βρίσκουν λύσεις για προβλήματα που, το πιο πιθανόν, ήταν να έχουν ήδη λυθεί από άλλους, γεγονός που καθυστερούσε σημαντικά το project τους. Προς επίλυση τέτοιων προβλημάτων αποφάσισαν όλο το πρόγραμμα τους να είναι ανοιχτό.

Open Hardware και μελλοντικές προκλήσεις
Ομιλητής: Θανάσης Δεληγιάννης, Συντονιστής της ομάδας εργασίας
Open Hardware του Οργανισμού Ανοικτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΑΚ)

Ο κ. Δεληγιάννης ξεκίνησε την ομιλία του με την περιγραφή του ΕΕΛΑΚ και των δράσεών του. Μέλη του είναι 30 Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα και ο σκοπός του είναι η ανάπτυξη και η προώθηση ανοικτών projects, όπως ανοιχτά δεδομένα, ανοιχτά πρότυπα, ανοιχτά λογισμικά και άδειες Creative Commons.

Σύμφωνα με τον ομιλητή, ο Ανοιχτός Σχεδιασμός αφορά στην ανάπτυξη φυσικών προϊόντων, μηχανών και συστημάτων μέσω της δημόσιας κοινής χρήσης πληροφοριών σχεδιασμού. Ο Ανοιχτός Σχεδιασμός περιλαμβάνει τόσο λογισμικό όσο και συσκευές (hardware). Με τον όρο «Ανοικτό Υλικό» εννοείται ότι ο σχεδιασμός είναι δημοσίως διαθέσιμος και οι διαδικασίες που ακολουθούνται είναι όσο το δυνατότερο πιο προσιτές σε κάθε τρίτο μέρος που θέλει να ασχοληθεί.

Εν συνεχεία, ο κ. Δεληγιάννης περιέγραψε τους τύπων προστασίας της ΔΙ όπως τα ΔΕ, τα copyrights κ.λπ. Σύμφωνα με τον ίδιο, τα οφέλη της μεθόδου opensource είναι η άμεση πρόσβαση σε κάθε μεθοδολογία, η δημιουργία συνεργασιών, η επιτάχυνση της καινοτομίας και το μεγαλύτερο κοινό όφελος. Όμως, όπως και σε κάθε εγχείρημα, παρουσιάζονται προβλήματα όπως οι ασυμφωνίες-αντιπαλότητες μεταξύ των μελών της κοινότητας, με την παρακολούθηση του έργου και με την επίτευξη της βιωσιμότητας όλων των συμμετεχόντων, με κυριότερο το τρίτο.

Ακολούθησε, ένα case study με την παρουσίαση τριών εγχειρημάτων που ξεκίνησαν στη λογική του open source όπου το πρώτο, LULZBOT, ακολούθησε την πορεία του Open Hardware, το δεύτερο, Ultimaker, υιοθέτησε

άδεια Creative Commons by NC και το τελευταίο, MakerBot, κατέληξε να χρησιμοποιεί Open Hardware Proprietary and Patent, ενώ είχε ξεκινήσει τελείως ελεύθερο. Τέλος, δόθηκαν οι μελλοντικές κατευθύνσεις των Open Hardware Projects, με πρωταγωνιστικό ρόλο να παίζουν τα crowd sourcing, 3d printing και η επιστήμη των πολιτών (Citizen Science), δηλαδή να συνεισφέρουν οι πολίτες στα επιστημονικά εγχειρήματα.

Ανοικτά δίκτυα αξίας

Ομιλητής: Αλέξανδρος Παζαΐτης, μεταπτυχιακός φοιτητής MA in Technology Governance, Ragnar Nurkse School of Innovation and Governance, Tallinn University of Technology - Research Fellow, P2P Lab

Αρχικά ο κ. Παζαΐτης έδωσε τον ορισμό των «*Open Value Networks*», που αποτελούν δίκτυα ανοιχτών επιχειρήσεων που παρέχουν όλες τις εταιρικές υπηρεσίες-δραστηριότητες με τρόπο ανοιχτό και συνεργατικό. Τα projects είναι ανοικτά και κάθε εμπλεκόμενος μπορεί να συμμετέχει σε παραπάνω από ένα ταυτόχρονα. Οι δυνητικοί εμπλεκόμενοι καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα, όπως εφευρέτες, επιχειρηματίες, δικηγόροι και οργανισμοί.

Επίσης, παρουσιάστηκε το δίκτυο En.Spiral. Πρόκειται για ένα δίκτυο κοινωνικών επιχειρήσεων, όπου οι αποφάσεις παίρνονται ομαδικά και η χρηματοδότηση τους γίνεται από ένα συνεργατικό προϋπολογισμό με διαφανείς διαδικασίες. Ακολούθησε η ιστορική αναδρομή των κοινοτήτων κοινής βάσης ομότιμης παραγωγής ξεκινώντας από την αρχαιότητα μέχρι και τη σύγχρονη εποχή. Η ομιλία έλαβε τέλος με την έννοια της Ανοικτής Λογιστικής Αξίας που αφορά στον τρόπο διανομής της λογιστικής αξίας σε ανοικτά μοντέλα μεταξύ αυτών που την παράγουν και συμμετέχουν στα ανοικτά δίκτυα αξίας.

Μέρος Β: Οι νομικές προκλήσεις της Ανοιχτής Καινοτομίας Η προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας στο ελληνικό δίκαιο: Βασικές έννοιες

Ομιλήτρια: Κατερίνα Μαργέλλου, Διευθύντρια Νομικής Υποστήριξης OBI

Στην ομιλία της κυρίας Μαργέλλου καταγράφηκαν τα βασικά στοιχεία και έννοιες του δικαίου βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Για την καλύτερη κατανόηση των εννοιών, παρουσιάστηκαν παραδείγματα από την καθημερινότητα μας.

Αναλύθηκαν, επίσης, οι αρχές/χαρακτηριστικά που διέπουν όλα τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας και έγινε η διασύνδεση με τον παγκόσμιο χαρακτήρα τους.

Τίτλοι Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας **Ομιλητής: Κώστας Αμπατζής, Διευθυντής Καταθέσεων & Χορηγήσεων** **Τίτλων ΟΒΙ**

Ο κ. Αμπατζής ξεκίνησε την ομιλία του αναφερόμενος στους σκοπούς του ΟΒΙ, οι οποίοι είναι η κατοχύρωση των εφευρέσεων και η διάδοση της τεχνολογικής πληροφόρησης, που περιέχεται μέσα στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Μίλησε για τη βασική διάκριση της Διανοητικής Ιδιοκτησίας σε Βιομηχανική και Πνευματική και εν συνεχεία, για το τι αποτελεί και τι δεν αποτελεί εφεύρεση. Κατόπιν έγινε παρουσίαση των κύριων τίτλων Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας: του Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας (ΔΕ), του Πιστοποιητικού Υποδείγματος Χρησιμότητας (ΠΥΧ), του Πιστοποιητικού Καταχώρισης Βιομηχανικών Σχεδίων ή Υποδειγμάτων και των μεταφρασμένων ευρωπαϊκών ΔΕ με ισχύ στην Ελλάδα. Τα τελευταία εκπροσωπούν το μεγαλύτερο ποσοστό στις καταθέσεις τίτλων Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας στην Ελλάδα το 2015.

Στρεφόμενος στο Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας, ο κ. Αμπατζής ανέλυσε τις προϋποθέσεις χορήγησης και περιέγραψε το αντικείμενο προστασίας και τη διαδικασία χορήγησης ΔΕ και ΠΥΧ. Διευκρινίστηκε ότι δικαίωμα για απόκτηση ΔΕ έχουν ο εφευρέτης ή ο δικαιούχος και σε περίπτωση κατά την οποία περισσότεροι του ενός πραγματοποιήσαν την εφεύρεση από κοινού, το δικαίωμα ανήκει σε όλους εξ αδιαιρέτου, ενώ, εάν περισσότεροι του ενός πραγματοποιήσαν την εφεύρεση, αλλά ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον, τότε το δικαίωμα ανήκει σε αυτόν που κατέθεσε πρώτος. Διευκρινίστηκε, επίσης, το τι γίνεται σε περίπτωση που η εφεύρεση έγινε από εργαζόμενο και έγινε αναφορά στα τέλη για την προστασία ΔΕ στην Ελλάδα. Όσον αφορά στην προστασία των Σχεδίων ή Υποδειγμάτων, ο κ. Αμπατζής όρισε το Σχέδιο ή Υπόδειγμα ως την ορατή εξωτερική εικόνα του συνόλου ή μέρους ενός βιομηχανικού ή βιοτεχνικού προϊόντος, η οποία προκύπτει από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που έχει. Στη συνέχεια, έγινε παρουσίαση των προϋποθέσεων για την προστασία ενός σχεδίου, καθώς και των περιπτώσεων, κατά τις οποίες δεν προστατεύεται ένα σχέδιο. Τέλος, έγινε αναφορά στην κατοχύρωση των σχεδίων εκτός Ελλάδος και το κόστος για την προστασία των εφευρέσεων στο εξωτερικό.

Άδειες ανοιχτού λογισμικού, περιεχομένου και δεδομένων
Ομιλητής: Δρ. Θεόδωρος Χίου, LL.M, Δικηγόρος, Σύμβουλος
Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, Εγκεκριμένος Καθηγητής
Νομικής – Πανεπιστήμιο Paris 13/IdEF

Η παρούσα εισήγηση αποτελεί μία εισαγωγή στην προβληματική των ανοιχτών αδειών ως νομικό ένδυμα ανοιχτής καινοτομίας στη Βιομηχανική Ιδιοκτησία (BI). Με σημείο εκκίνησης τη χαρτογράφηση της ανοιχτής αδειοδότησης τόσο στην *περιφέρεια* (λογισμικό, δεδομένα) όσο και στον *πυρήνα* της BI (εφευρέσεις, σχέδια & υποδείγματα), η εισήγηση εξετάζει τις ευκαιρίες αλλά και τις προκλήσεις που συνεπάγεται η διάδοση διαφόρων τύπων ανοιχτών αδειών στο πεδίο της BI, όπως η *GNU GPL*, η *Open Database Licence*, οι *Patent Left* άδειες, τα *Patent Pool Schemes (Defensive Patent Licence, Licence on Transfer)* κ.ά.

Ειδικότερα, αξιολογούνται οι δυνατότητες των ανοιχτών αδειών για ανάπτυξη και επιτάχυνση της καινοτομίας καθώς και για αντιμετώπιση των εγγενών παθογενειών του συστήματος της BI, ιδίως στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, όπως το φαινόμενο των *patent trolls* και των *sleeping patents*. Περαιτέρω, εντοπίζονται οι δυσκολίες συνύπαρξης των ανοιχτών αδειών με τους παραδοσιακούς τίτλους προστασίας της BI (διπλ. Ευρεσιτεχνίας, Σχέδια & Υποδείγματα) και εξετάζονται τα εγγενή νομικά ζητήματα της ανοιχτής αδειοδότησης, όπως η συμβατότητα των προδιατυπωμένων όρων με το ελληνικό δίκαιο και η αναγκαία εφεδρεία του «κλειστού» συστήματος προστασίας.

Η εισήγηση ολοκληρώνεται με προτάσεις για τη χάραξη εθνικής στρατηγικής BI για τον 21^ο αιώνα από τον OBI και τα λοιπά αρμόδια όργανα, στο πλαίσιο των οποίων συστήνεται, μεταξύ άλλων, η θεσμική αναγνώριση και ένταξη των ανοιχτών αδειών στο ρυθμιστικό πλαίσιο της BI καθώς και η προσαρμογή τους στο ελληνικό νομικό πλαίσιο και οικοσύστημα καινοτομίας, με στόχο την αρμονική συνύπαρξη ανοιχτής αδειοδότησης με τους παραδοσιακούς τίτλους της BI, προς όφελος των αναπτυσσόντων καινοτομιά.

Άδειες Ανοιχτού Υλισμικού (Υλικού)
Ομιλήτρια: Δανάη Οικονόμου, Νομικός, Συνεργάτης OBI

Η κυρία Οικονόμου έκανε μία πρώτη παρουσίαση της έρευνας, την οποία έχει αναλάβει να εκπονήσει στο πλαίσιο της συνεργασίας της με τον OBI. Η έρευνα θα αποτελείται από 2 μέρη: στο πρώτο μέρος, θα γίνει μια χαρτογράφηση των υπάρχουσών εναλλακτικών μορφών αδειοδότησης για υλικό (hardware) και στη συνέχεια, ανάλυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της καθεμιάς, όπως και των νομικών θεμάτων που εγείρονται από τη χρήση

τέτοιων αδειών. Στο δεύτερο μέρος θα πραγματοποιηθεί μια καταγραφή και κατηγοριοποίηση των υφιστάμενων δεξαμενών ευρεσιτεχνιών (patent pools) και μια αποτίμηση των επιδράσεων που έχει η δημιουργία τους στον ανταγωνισμό και την καινοτομία. Στόχος της έρευνας είναι να διαμορφωθεί μια ξεκάθαρη εικόνα του πεδίου ούτως ώστε στη συνέχεια να κατατεθούν τεκμηριωμένες θεσμοθετικές προτάσεις στη διοίκηση του Οργανισμού.

Η κ. Οικονόμου ξεκίνησε την ομιλία της με τον ορισμό του Ανοιχτού Υλικού (Open Hardware) και τις ελευθερίες που το Ανοιχτό Υλικό παρέχει στους χρήστες του. Στη συνέχεια, προέβη στην κατηγοριοποίηση των υφιστάμενων Αδειών Ανοιχτού Υλικού, αφενός μεν στις λεγόμενες «copyleft» και αφετέρου στις λεγόμενες «permissive» (επιτρεπτικές), αναλύοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και τις διαφορές μεταξύ των δύο κατηγοριών. Επισημάνθηκε ότι η πλειοψηφία των projects Ανοιχτού Υλικού χρησιμοποιούν τις ήδη υπάρχουσες copyleft άδειες Ανοιχτού Λογισμικού, οι οποίες, όμως, παρέχουν περιορισμένη προστασία σε σχέση με τις Ανοιχτές Άδειες που προορίζονται αποκλειστικά (ή και για) hardware –λόγω του ότι οι άδειες Ανοιχτού Λογισμικού βασίζονται στην Πνευματική Ιδιοκτησία (copyright) και η Πνευματική Ιδιοκτησία προστατεύει μεν το σχεδιασμό, πάνω στον οποίο βασίζεται το υλικό, αλλά όχι το υλικό αυτό καθ'εαυτό.

Στη συνέχεια, η κυρία Οικονόμου παρουσίασε τις υπάρχουσες hardware-specific Ανοιχτές Άδειες, όπως την TAPR Open Hardware License, την Open Hardware License του CERN και την Solderpad Hardware License, καθώς και δύο καινούριες μορφές αδειοδότησης ευρεσιτεχνιών, οι οποίες έχουν κάνει την εμφάνισή τους τα τελευταία χρόνια: την Creative Commons Public Patent License και την Defensive Patent License (DPL). Εν κατακλείδι, σημειώθηκε ότι παρότι οι Άδειες Ανοιχτού Υλικού βρίσκονται ακόμα σε εμβρυακό στάδιο σε σχέση με τις Άδειες Ανοιχτού Λογισμικού, αποτελούν μια νέα και διαφορετική προσέγγιση, η οποία χρήζει περαιτέρω μελέτης και σύμφωνα με την οποία τα Δικαιώματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας μπορούν να αποτελέσουν, όχι εμπόδιο, αλλά εργαλείο για την προώθηση της Ανοιχτής Καινοτομίας.